

ELOM-080: потрібна сила ефірних олій у боротьбі з застудою

Застуда є однією із найпоширеніших хвороб людини. За визначенням Національного інституту здоров'я та удосконалення медичної допомоги (NICE), застуда – це нетяжка самообмежувальна інфекція верхніх дихальних шляхів, яка характеризується закладеністю носа, виділеннями з носа, чханням, болем у горлі та кашлем (NICE, 2023). Застуду можуть провокувати всі відомі на сьогодні респіраторні віруси (риновіруси, коронавіруси, віруси парагрипу, респіраторний синцитіальний вірус, аденовірус тощо), а також віруси, які не належать до респіраторних, як-от ентеровіруси, і бактерії (Eccles R. et al., 2023).

Розвиток пандемії коронавірусної хвороби (COVID-19) привернув увагу всього світу виключно до вірусу SARS-CoV-2, але станом на зараз цей вірус спричиняє переважно легкі симптоми гострих респіраторних вірусних інфекцій (ГРВІ). Залежно від етіологічного чинника ГРВІ може мати різний перебіг і симптоматику. Загалом клінічна картина ГРВІ є наслідком не безпосередньої дії самого вірусу, а імунної відповіді на цю дію, і зазвичай включає закладеність носа, кашель, біль у горлі та посилену втомлюваність, які чинять потужний несприятливий вплив на загальне самопочуття (Smith A. et al., 2023). Опосередковані імунними реакціями симптоми ГРВІ представлені на рисунку 1.

Що стосується патогенетичного підґрунтя ГРВІ на біохімічному рівні, то біль у горлі виникає внаслідок вивільнення брадикініну в ділянці глотки (Proud D. et al., 1988), а головні та м'язові болі та лихоманка – внаслідок вивільнення цитокінів, які сприяють руйнуванню білків організму (Conti B. et al., 2004; Leon L.R., 2002; Netea M.G. et al., 2000; Kotler D.P. et al., 2000). Крім того, брадикінін і гістамін провокують закладеність носа шляхом вазодилатації, надмірного виділення слизу та прозапальних медіаторів, а також сенсibilізують і стимулюють чутливі нервові закінчення, індукуючи кашель, який зазвичай розпочинається через 48 год після виникнення інших симптомів і триває значно довше, ніж ці симптоми. Оскільки симптоматика зумовлена не самим етіологічним чинником, а стандартною імунною відповіддю організму, може бути складно розрізнити застуду, грип і нетяжкі форми COVID-19 на основі виключно клініки (табл.) (Smith A. et al., 2023).

Препарати для лікування застуди можна поділити на три категорії: засоби, які застосовуються здоровими особами для підтримки функції імунної системи; протівірусні засоби, які необхідно вживати відразу при появі симптомів; засоби, які використовуються для суб'єктивного покращення стану (Eccles R., 2023). Відповідно до Позиційного документу з рекомендаціями для найкращої практики (липень 2023 р.), у якому представлені

Таблиця. Основні симптоми застуди, грипу, COVID-19 і сезонних алергій

Симптом	Застуда	Грип	COVID-19*	Сезонні алергії
Початок симптомів	Поступовий	Раптовий	Симптоми можуть варіювати від легких до тяжких	Раптовий
Тривалість симптомів	<14 днів	7-14 днів	7-25 днів	Кілька тижнів
Чхання	Часто	Ні	Ні	Часто
Нежить або закладений ніс	Часто	Іноді	Рідко	Часто
Біль у горлі	Часто	Іноді	Іноді	Іноді (незначний)
Кашель	Часто (нетяжкий)	Часто (сухий)	Часто (сухий)	Рідко (сухий)
Болі у всьому тілі	Часто	Часто	Іноді	Ні
Втрата відчуттів нюху та смаку	Іноді	Іноді	Часто	Рідко
Лихоманка	Рідко	Часто	Часто	Ні
Задишка	Ні	Ні	Іноді	Ні
Візинг	Ні	Іноді	Рідко	Іноді

Примітки. Деякі симптоми застуди та COVID-19 співпадають, тому для встановлення точного діагнозу може бути потрібне діагностичне обстеження. Симптоми сезонних алергій наведені для алергій без бронхіальної астми. * Продовжують з'являтися нові дані.

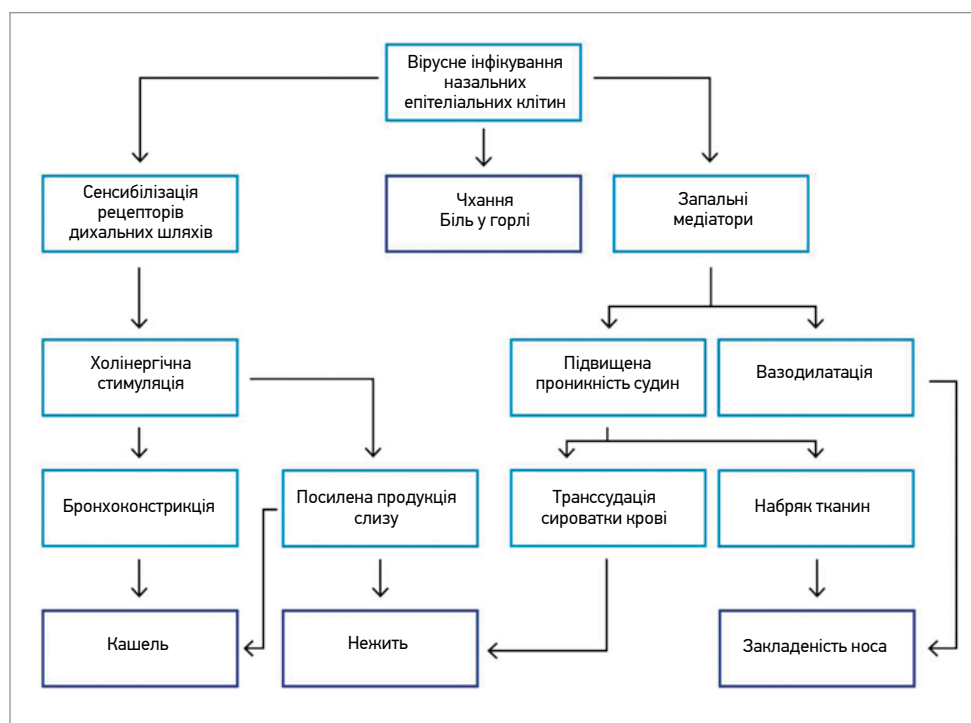

Рис. 1. Симптоми ГРВІ та їхні патогенетичні механізми

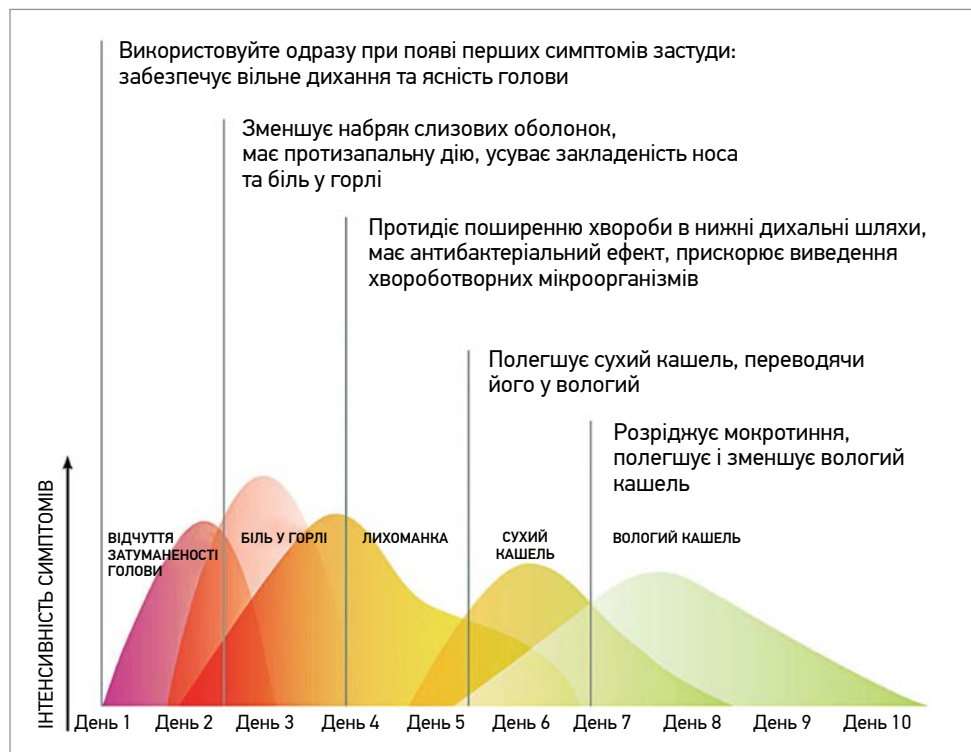

Рис. 2. Симптоми застуди та ефект суміші ефірних олій евкаліпта, апельсина, мирта та лимона (КВМ Pharma OU, 2022)

узагальнені рекомендації експертів із Німеччини, Іспанії, Італії та Великої Британії, лікування нетяжких ГРВІ є виключно симптоматичним і покликане прискорювати одужання та полегшувати симптоматику. З цією метою застосовується низка засобів на рослинній основі, здатних впливати на різні функціональні тригери молекулярної системи розвитку симптомів. Так, зокрема, описано, що ароматичні складники натуральних рослинних екстрактів (наприклад, евкаліпта, м'яти, сосни тощо) мають багатогранний модульовальний вплив на кашлеві рецептори та назальні TRP-канали; це дозволяє зазначеним речовинам одночасно впливати на цілий спектр симптомів ГРВІ (Eccles R. et al., 2015; Stinson R.J. et al., 2023; Bonvini S.J. et al., 2017). Для ароматичних речовин рослинного походження описані також антипіретичні, аналгетичні, протизапальні й антибактеріальні властивості (Stinson R.J. et al., 2023; Salama S.A. et al., 2022; Savickiene N. et al., 2018). Важливо, що в дослідженнях зафіксовано сприятливий вплив ефірних олій на такі суб'єктивні кінцеві точки, як відчуття вільного дихання та якість сну (Eccles R. et al., 2015; Ben-Arye D. et al., 2011; Kamin W. et al., 2007), оскільки симптоматичне полегшення (за оцінкою самого пацієнта) є ознакою покращення загального самопочуття, зниження стресу та поліпшення якості життя (Smith A.P., 2013; Phillipson G. et al., 2020).

Слід зауважити, що комбінації різних ефірних олій ефективніше усувають кашель, ніж окремі складники (Packman E.W., London S.J., 1980). Так, суміш ефірних олій евкаліпта, апельсина, мирта та лимона (ELOM-080) мала достовірну перевагу над плацебо в зменшенні кашлю та розладів сну (Gillissen A. et al., 2013). У цьому дослідженні 413 пацієнтів із гострим бронхітом було рандомізовано в групи лікування або плацебо; стан хворих оцінювався через 7, 10 та 14 днів терапії. Через 1 тиждень лікування в осіб групи застосування суміші ефірних олій кашель зменшився на 62,1%, натомість в учасників групи плацебо – лише на 49,8%. На тлі лікування ELOM-080 час до зменшення інтенсивності кашлю удвічі був достовірно меншим, крім

того, спостерігалися менша частота утрудненого відкашлювання, менша імовірність порушень сну внаслідок сильного кашлю в нічний час і нижча загальна оцінка тяжкості перебігу бронхіту. Лікування ELOM-080 добре переносилося. Ці результати підтвердив і метааналіз R. Fürst і співавт. (2019), які проаналізували дані 34 публікацій і дійшли висновку, що суміш ефірних олій евкалипта, апельсина, мирта та лимона є ефективним і безпечним способом лікування не лише бронхіту та синуситу, а й середнього отиту. Основним механізмом дії цього засобу автори вважають потужний вплив на мукоциліарний кліренс.

ELOM-080 являє собою стандартизовану очищену суміш ефірних олій, яка має потужну доказову базу і включена в низку європейських і міжнародних настанов із лікування респіраторних захворювань, як-от European Position Paper on Rhinosinusitis and Nasal Polyps (EPOS), 2020; Deutsche Gesellschaft für Allgemeinmedizin und Familienmedizin (DEGAM), 2018. Відповідно до наявних даних, цій суміші олій притаманна багатофакторна дія: протизапальна, антибактеріальна, протівірусна, секретомоторна та муколітична. Завдяки даним ефектам ELOM-080 зменшує вираженість 5 основних симптомів гострого вірусного риносинуситу – провідного синдрому усіх ГРВІ, а саме нежитю, постназального стікання, закладеності носа, головного болю та відчуття болю/тиску в ділянці обличчя (Pfaar O. et al., 2022). Важливо, що суміш ефірних олій евкалипта, апельсина, мирта та лимона допомагає полегшити симптоми та протидіяти патогену на всіх стадіях застуди (рис. 2).

Висновки

ГРВІ, грип та COVID-19 залишаються найпоширенішими інфекційними захворюваннями на планеті, які щороку уражають значну частку світової популяції. Оскільки абсолютна більшість гострих респіраторних захворювань має вірусну природу і може бути зумовлена впливом будь-якого з понад 200 респіраторних і нереспіраторних вірусів, антибіотикотерапія та протівірусні препарати в цій ситуації неефективні. Натомість на перший план виходить симптоматичне і патогенетичне лікування, вагомою складовою якого є засоби на основі ефірних олій, наприклад комбінація ефірних олій евкалипта, солодкого апельсина, мирта та лимона (ELOM-080).

ДОВІДКА «ЗУ»

Респеро Миртол Форте («Берлін-Хемі АГ», Німеччина) містить 300 мг дистилату суміші ректифікованих ефірних олій евкалипта, солодкого апельсина, мирта та лимона (ELOM-080) в одній капсулі. Європейський позиційний документ щодо лікування риносинуситу та поліпозу носа EPOS 2020 рекомендує застосовувати миртол при гострому поствірусному риносинуситі, оскільки він чинить значний вплив на симптоми захворювання без розвитку явних побічних реакцій (Fokkens W.J. et al., 2020).

Завдяки секретомоторному та секретолітичному ефекту Респеро Миртол Форте забезпечує розрідження мокротиння, активацію мукоциліарного епітелію і, як результат, інтенсивне виділення мокротиння. При застосуванні у високих дозах цей препарат також проявляє протинфекційний, імуномодуляторний, спазмолітичний і судинорозширювальний ефекти. Отже, Респеро Миртол Форте сприяє одночасному усуненню і причин, і наслідків застуди та всього спектру проявів ГРВІ, відповідаючи концепції «один препарат проти всіх основних симптомів». Респеро Миртол Форте покращує функцію імунітету, попереджає ускладнення ГРВІ та зменшує потребу в синтетичних симптоматичних засобах і антибіотиках.

Підготувала Лариса Стрільчук

Респеро Миртол | Респеро Миртол форте

дистилат суміші ректифікованих ефірних олій евкалипта, солодкого апельсина, мирта та лимона

ПРИ ГОСТРОМУ
СИНУСІТІ ЗНАЧНЕ
ПОЛЕГШЕННЯ СИМПТОМІВ
ТА ЗМЕНШЕННЯ ПОТРЕБИ В
АНТИБІОТИКАХ VS PLACEBO²

1 капсула

2 показання
(бронхіт та синусит)^{1*}

Більше інформації
на сайті

Інформація про безрецептурний лікарський засіб для професійної діяльності спеціалістів в галузі охорони здоров'я. Фармакологічна група. Фармакотерапевтична група. Код ATX: R05C. Відаркувальні засоби, за винятком комбінованих препаратів, що містять протикашлеві засоби. Склад Респеро Миртол: 1 капсула містить 120 мг дистилату суміші ректифікованих ефірних олій евкалипта, солодкого апельсина, мирта та лимона. Склад Респеро Миртол Форте: 1 капсула містить 300 мг дистилату суміші ректифікованих ефірних олій евкалипта, солодкого апельсина, мирта та лимона. Показання¹: склад комплексної терапії гострого і хронічного бронхіту при запаленні придаткових пазух носа (синусит). Протипоказання. Підвищена чутливість до компонентів препарату; запальні захворювання шлунка, кишечника та жовчаних шляхів; тяжкі порушення функції печінки. Спосіб застосування та дози. Капсули Респеро Миртол рекомендовано приймати за 30 хвилин до їди, заливати великою кількістю прокип'яченої води або іншими напоями. Дорослим та дітям віком від 10 років рекомендовано приймати по 2 капсули 4-5 разів на добу при клінічній картині гострого запалення. При хронічному процесі приймати по 2 капсули 3 рази на добу. Таке ж дозування рекомендовано при довготривалій терапії. Для поліпшення ранкового відділення мокротиння при хронічному бронхіті рекомендовано приймати додатково 1 капсулу Респеро Миртол ввечері, перед сном. Дітям віком від 6 до 10 років (дані дані препарат призначати дітям у той період, коли вони можуть самостійно ковтати капсулу); при клінічній картині гострого запалення дітям рекомендовано приймати по 1 капсулі 4-5 разів на добу. З метою створення умов для поліпшення сну останню дозу потрібно приймати перед сном; при хронічному процесі приймати по 1 капсулі 3 рази на добу. Таке ж дозування рекомендовано при довготривалій терапії; для поліпшення ранкового відділення мокротиння при хронічному бронхіті рекомендовано приймати додатково 1 капсулу Респеро Миртол ввечері, перед сном. Препарату не вживати у період тривалого світлового заміщення та тривалого 2-4 днів тривалого світлового заміщення. Спосіб застосування та дози. Капсули Респеро Миртол Форте рекомендовано

приймати за 30 хвилин до їди, заливати великою кількістю прокип'яченої води або іншими напоями. Дорослим та дітям віком від 10 років при клінічній картині гострого запалення приймати по 1 капсулі 3-4 рази на добу. З метою створення умов для поліпшення сну останню дозу потрібно приймати перед сном. При хронічному процесі приймати по 1 капсулі 2 рази на добу. Таке ж дозування рекомендовано при довготривалій терапії. Для поліпшення ранкового відділення мокротиння при хронічному бронхіті рекомендовано приймати додатково 1 капсулу Респеро Миртол ввечері, перед сном. Дітям віком від 6 до 10 років (дані дані препарат призначати дітям у той період, коли вони можуть самостійно ковтати капсулу); при клінічній картині гострого запалення дітям рекомендовано приймати по 1 капсулі 4-5 разів на добу. З метою створення умов для поліпшення сну останню дозу потрібно приймати перед сном; при хронічному процесі приймати по 1 капсулі 3 рази на добу. Таке ж дозування рекомендовано при довготривалій терапії; для поліпшення ранкового відділення мокротиння при хронічному бронхіті рекомендовано приймати додатково 1 капсулу Респеро Миртол ввечері, перед сном. Препарату не вживати у період тривалого світлового заміщення та тривалого 2-4 днів тривалого світлового заміщення. Спосіб застосування та дози. Капсули Респеро Миртол Форте рекомендовано

1. Інструкції для медичного застосування препарату (Респеро Миртол та Респеро Миртол Форте) № 1957 від 25.08.2020. 2. Federgil P, Wilkowi R, Zimmermann T. Wirkung von Myrtol® standardisiert bei der Therapie der akuten Sinusitis-Ergebnisse einer doppelblind, randomisierten Multicenterstudie gegen Placebo [Effects of standardized Myrtol® in therapy of acute sinusitis-results of a double-blind, randomized multicenter study compared with placebo]. Laryngorhinootologie. 1997;76(1):23-27. На основі результатів рандомізованого, подвійного сліпого, плацебо-контрольованого, багатоцентрового дослідження, в якому оцінювали більшу ефективність препарату (300 мг x4) та/або іншого ефірного масла у порівнянні з плацебо на підставі клінічних симптомів до та після лікування, потреби в застосуванні антибактеріальних засобів та необхідності подальшого лікування. Ступінь тяжкості синуситу оцінювали за шкалою оцінки симптомів, для включення в дослідження необхідно було отримати 10 з 25 максимально можливих балів. Всього в дослідженні було включено 331 пацієнта з діагнозом гострий неускладнений синусит, з яких 330 були включені до аналізу всіх рандомізованих пацієнтів, а 291 – до аналізу ефективності. До аналізу всіх рандомізованих пацієнтів/ефективності були включені 109/94 пацієнти в групі застосування препарату Миртол®, 110/97 пацієнтів в групі застосування ефірного масла та 111/100 пацієнтів в групі плацебо. Пацієнти були рандомізовані для отримання препарату Миртол® 300 мг чотири або 300 мг ефірної олії чотири або плацебо чотири рази в день ± 2 днів під час періоду подальшого спостереження, який тривав 14 днів. * У складі комплексної терапії гострого і хронічного бронхіту, при запаленні придаткових пазух носа (синусит). UA-RES-02-2023-V1-Print. Затверджено 22/02/2023

**BERLIN-CHEMIE
MENARINI**